

LAZDIJŲ R. KAPČIAMIESČIO EMILIJOS PLIATERYTĖS MOKYKLOS PRADINIŲ KLASIŲ MOKINIŲ PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarka (Tvarka) skiriama apibrėžti mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo strategiją pradinio ugdymo programų tikslams ir uždaviniams pasiekti.
2. Tvarka remiamasi rengiant ir atnaujinant vertinimo dokumentus, informuojant tėvus.
3. Tvarkoje aptariama vertinimo paskirtis, tikslai ir uždaviniai, principai ir nuostatos, vertinimas ugdymo procese ir baigus programą, vertinimo dalyvių vaidmuo.
4. Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarką reglamentuoja dokumentai:
 - 4.1. „Pradinio ugdymo samprata“, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2003 m. vasario 3 d. įsakymu Nr. ISAK-113 (Žin., 2003, 18-798);
 - 4.2. „Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo samprata“, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. ISAK-256 (Žin., 2004, Nr. 35-1150);
 - 4.3. Bendrojo lavinimo ugdymo turinio formavimo, vertinimo, atnaujinimo ir diegimo strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2007 m. gegužės 23 d. įsakymu Nr. ISAK-970 (Žin., 2007, Nr. 63-2440);
 - 4.4. „Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosios programos“, patvirtintos Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. ISAK-2433 (Žin., 2008, 99-3848);
 - 4.5. Pradinio ugdymo dienynas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. gruodžio 4 d. įsakymu Nr. ISAK-3328 (Žin., 2008, Nr. 146-5879);
 - 4.6. 2009 – 2011 m. bendrasis pradinio ugdymo programos ugdymo planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2009 m. gegužės 18 d. įsakymu Nr. ISAK-1047.
5. Vertinimo tvarkoje vartojamos sąvokos:

Vertinimas – nuolatinis informacijos apie mokinio mokymosi pažangą ir pasiekimus kaupimo, interpretavimo ir apibendrinimo procesas.

Įvertinimas – vertinimo proceso rezultatas, konkretus sprendimas apie mokinio pasiekimus ir padarytą pažangą.

Įsivertinimas – paties mokinio daromi sprendimai apie daromą pažangą bei pasiekimus.

Vertinimo informacija – įvairiais būdais iš įvairių šaltinių surinkta informacija apie mokinio mokymosi patirtį, jo pasiekimus ir daromą pažangą (žinias ir supratimą, gebėjimus, nuostatas).

Individualios pažangos (idiografinis) vertinimas – vertinimo principas, pagal kurį lyginant dabartinius mokinio pasiekimus su ankstesniaisiais stebima ir vertinama daroma pažanga.

Vertinimo tipai (klasifikuojami pagal vertinimo paskirtį):

Diagnostinis vertinimas – vertinimas, kuriuo naudojamosi siekiant išsiaiškinti mokinio pasiekimus ir padarytą pažangą baigus temą ar kurso dalį, kad būtų galima numatyti tolesnio mokymosi galimybes, suteikti pagalbą įveikiant sunkumus.

Formuojamasis vertinimas – nuolatinis vertinimas ugdymo proceso metu, kuriuo siekiama operatyviai suteikti detalią informaciją apie tolesnio mokinio mokymosi bei tobulėjimo galimybes, numatant mokymosi perspektyvą, pastiprinant daromą pažangą. Formuojamasis vertinimas skatina mokinius mokyti analizuoti esamus pasiekimus ar mokymosi spragas, sudaro galimybes mokiniams ir mokytojams geranoriškai bendradarbiauti.

Apibendrinamasis vertinimas – vertinimas, naudojamas baigus programą, kursą, modulį. Jo rezultatai formaliai patvirtina mokinio pasiekimus ugdymo programos pabaigoje.

Kriterinis vertinimas – vertinimas, kurio pagrindas - tam tikri kriterijai (pvz., standartai), su kuriais lyginami mokinio pasiekimai.

Vertinimo būdai (klasifikuojama pagal vertinimo bei įvertinimo pobūdį):

Formalusis vertinimas – vertinimas, kai skiriamos tam tikro formato užduotys, numatomas joms atlikti reikalingas laikas, užduotys įvertinamos formaliais kriterijais, įvertinimas fiksuojamas.

Neformalusis vertinimas – vertinimas, kuris vyksta nuolat: stebint, susidarant nuomonę, kalbant, diskutuojant. Įvertinimas fiksuojamas mokytojo pasirinkta forma (ženklais, simboliais, individualiomis pastabomis ir kt).

II. VERTINIMO PASKIRTIS, TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

6. Vertinimo paskirtis:

Vertinimas turi padėti siekti bendrųjų ugdymo tikslų, skatinti mokinių asmenybės brandą, mokymosi motyvaciją, emocijų, valios sričių plėtotę, nustatyti mokinių pasiekimus bei pažangą, numatyti tolesnio ugdymo(si) kelią, koreguoti ugdymo procesą, informuoti mokinius, jų tėvus (globėjus), mokyklos bendruomenę, visuomenę apie mokinių mokymosi pažangą ir pasiekimus.

7. Vertinimo tikslai:

7.1. Padėti mokiniui mokyti ir bręsti kaip asmenybei.

7.2. Pateikti informaciją apie mokinio mokymosi patirtį, pasiekimus ir pažangą.

7.3. Nustatyti mokytojo, mokyklos darbo sėkmę, priimti pagrįstus sprendimus.

8. Vertinimo uždaviniai:

8.1. Padėti mokiniui pažinti save, suprasti savo stipriąsias ir silpnąsias puses, įvertinti savo pasiekimų lygmenį, kelti mokymosi tikslus.

8.2. Padėti mokytojui išvelgti mokinio mokymosi galimybes, nustatyti problemas ir spragas, diferencijuoti ir individualizuoti darbą, parinkti ugdymo turinį ir metodus.

8.3. Suteikti tėvams (globėjams, rūpintojams) informaciją apie vaiko mokymąsi, stiprinti ryšius tarp vaiko, tėvų (globėjų, rūpintojų) ir mokyklos.

8.4. Nustatyti mokyklai savo darbo kokybę, planuoti ugdymo turinį ir procesą, suteikti mokiniams pagalbą.

III. VERTINIMO NUOSTATOS IR PRINCIPAI

9.1. Vertinimas grindžiamas šiuolaikine mokymosi samprata, amžiaus tarpsnių psichologiniais ypatumais, individualiais mokinio poreikiais, atitinka ugdymo(si) tikslus.

9.2. Vertinama tai, kas buvo numatyta pasiekti ugdymo procese.

9.3. Vertinimas, skirtas padėti mokytis – mokinys laiku gauna grįžtamąją informaciją apie savo mokymosi patirtį, pasiekimus ir pažangą, jis mokosi vertinti ir įsivertinti.

9.4. Vertinama individuali mokinio pažanga – mokinio dabartiniai pasiekimai lyginami su ankstesniaisiais.

9.5. Vertinimas pozityvus ir konstruktyvus – vertinama tai, ką mokinys jau išmoko, nurodomos spragos ir padedama jas ištaisyti.

9.6. Vertinimas atviras ir skaidrus – su mokiniais tariamasi dėl vertinimo kriterijų ir procedūrų, vengiama pernelyg didelio vertinimo formalizavimo.

9.7. Vertinimas objektyvus ir veiksmingas – siekiama kuo didesnio vertinimo valdymo ir patikimumo, remiamasi Išsilavinimo standartais, naudojami įvairūs vertinimo informacijos šaltiniai. Vertinimas pritaikytas pagal mokinių poreikius ir galias, pasiekimus ir daromą pažangą.

9.8. Vertinimas informatyvus ir ekonomiškąs: taikomi šiuolaikiniai vertinimo informacijos tvarkymo ir pateikimo būdai.

IV. VERTINIMAS UGDYMO PROCESĖ IR BAIGUS PROGRAMĄ

10. Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimas susideda iš dviejų pagrindinių dalių:

10.1. vertinimo ugdymo procese;

10.2. vertinimo, baigus pradinio ugdymo programą.

11. **Vertinimą ugdymo procese** sudaro trys vertinimo tipai:

11.1. **Formuojamasis vertinimas:**

Vertinimas žodžiu	Įrašai sąsiuvinuose	Kompetencijų vertinimas	Įrašai e. dienyne
Pagyrimai Paskatinimai Pastabos Siūlymai Individualūs pokalbiai	„T.“-darbas patikrintas Komentarai Pasiūlymai Pagyrimas Skatinimas	Mokinio veiklos stebėjimas (elgesys ir veikla pamokų, pertraukų, švenčių, ekskursijų, iškylų metu ir pan.)	Pagyrimai Skatinimai Pastabos

--	--	--	--

Formuojamasis vertinimas padeda mokytojui ir mokiniui numatyti ugdymo(si) kryptį bei veiksmus, patvirtinti daromą pažangą, suteikia grįžtamąją informaciją. Šio proceso metu mokytojas stebi mokinių mokymąsi, komentuoja, aptaria, skatina pačius mokinius vertinti savo mokymosi eigą.

11.2. Diagnostinis vertinimas:

Stebėjimas	Įrašai sąsiuvinuose, e. dienyne
Mokinių veikla, elgesys, bendravimas ir bendradarbiavimas pamokų ir ne pamokų metu.	Pakartojus praėjusios klasės kursą (rugsėjis). Kontrolinių darbų, testų įvertinimas, baigus temą ar skyrių. Žinių, įgūdžių patikrinimas (skaitymas, eilėraščio deklamavimas, matematikos savarankiškas tikrinamasis darbas).

Diagnostinis vertinimas skirtas išsiaiškinti, ar pasiekti mokymosi uždaviniai, kam ir kokia pagalba reikalinga, kokie tolesni mokymo(si) žingsniai. Diagnostinis vertinimas dažniausiai taikomas prieš pradėdant naują mokymosi etapą. Šis procesas remiasi mokinių stebėjimu, namų darbų ir kontrolinių užduočių rezultatais. Jis padeda nustatyti mokymo(si) stipriąsias puses bei spragas. Mokytojas parenka tinkamus diagnostinio vertinimo būdus, užduoties apimtį, laiką, vertinimo informacijos pateikimo mokiniams formą.

11.3. Apibendrinamasis vertinimas:

Įrašai e. dienyne	Aprašas	Įsivertinimas	Kita
Baigus klasės pusmečio, metų, pradinio ugdymo programą pasiektas mokymosi lygis (aukštesnysis, pagrindinis, patenkinamas, nepatenkinamas).	Nustatytos formos bendrųjų gebėjimų, vertybinių nuostatų ir mokymosi pasiekimų lygių vertinimo aprašas, baigus pradinę ugdymo programą	Pamokos pabaigoje, temos pabaigoje, metinis mokinio savęs įsivertinimas	Olimpiados Konkursai Viktorinos Projektai

Apibendrinamasis vertinimas yra formalus. Pasirinktas kriterinio vertinimo tipas pagal pasiekimų lygių požymius, aprašytus Bendrojoje programoje ir pasiektą mokymosi lygį (aukštesnysis, pagrindinis, patenkinamas, nepatenkinamas).

12. Vertinimo tvarka:

Vertinant mokinius ugdymo procese taikoma idiografinė - kriterinė mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo sistema: mokinių gebėjimai, žinios, supratimas vertinami raštu ir žodžiu.

12.1. **Pusmečio ir metiniai** dorinio ugdymo mokinių pasiekimai fiksuojami atitinkamose Dienyno skiltyse ir Pasiekimų knygelėse, įrašant „pasiekta pažanga“ ar „nepasiekta pažanga“ pagal pasiekimų požymius, aprašytus Bendrojoje programoje;

12.2. Kitų mokomųjų dalykų **pusmečio ir metiniai** mokinių pasiekimai fiksuojami atitinkamose Dienyno skiltyse ir Pasiekimų knygelėse, įrašant mokinio pasiektą mokymosi lygį (aukštesnysis, pagrindinis, patenkinamas,) pagal pasiekimų lygių požymius, aprašytus Bendrojoje programoje;

13. **Vertinimas, baigus pradinio ugdymo programą** (aprašas).

14. **Ugdymo(si) pažangos ir pasiekimų vertinimo periodiškumas**

14.1. Mokinių daroma pažanga, pasiekimai ir pastangos vertinamos nuolat (ne)pamokų metu.

14.2. Mokinių pasiekimų vertinimą mokytojas planuoja individualiai, sudarydamas ar koreguodamas teminį planą.

15. **Vertinimo informacija kaupiama:** e. dienynuose, mokinio asmens byloje bei mokytojo užrašuose.

16. **Informavimas.** Vertinimo informacija pateikiama žodžiu ar raštu mokiniams, tėvams, kitiems mokytojams, mokyklos administracijai.

Tėvai kiekvieno mėnesio pabaigoje susipažįsta su vaiko ugdymosi pasiekimais.

16.1 Mokinių **tėvų informavimo apie pažangą ir pasiekimus būdai:**

įrašai e. dienyne;

kontroliniai, savarankiški ir kūrybiniai vaikų darbai;

individualios konsultacijos ir pokalbiai su mokytoja ir klasėje dėstančiais mokytojais;

laiškai (elektroniniai), skambučiai;

tėvų susirinkimai.

17. Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, vertinimas individualizuojamas.

18. Mokinių, besimokančių pagal pritaikytas programas, ugdymo rezultatai vertinami atsižvelgiant pagal atitinkamos programos reikalavimus.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

19. Ideografinio vertinimo principai palieka galimybių kiekvienai klasės mokytojai savaip skatinti vaiko ugdymo ir ugdymosi motyvaciją, žadinti individualią pažangą.

20. Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo sistema esant reikalui gali būti tobulinama.